

ΑΣΜΑ ΠΡΩΤΟΝ

1. Θά ψόλω τοὺς ἄγωνας καὶ τὸν τολμητίας ἔκεινους ἄνδρας, (1) οἵτινες, ἐκ τῆς δυτικῆς παραλίας τῆς Λουσιτανίας (2), ἀχθέντες ἐπὶ θαλασσῶν, ἃς ή πρώρα δὲν εἶχεν ἦτι διασχίσει (3), διῆλθον τὰς ἀκτὰς τῆς Ταφροβάνης (4), ἀνέπτυξαν ἐν μέσῳ κινδύνων καὶ μαχῶν ὑπεράνθρωπον δύναμιν, καὶ ίδευσαν τοσοῦτον ἐνδόξως νέον κατάος, ἐν τῷ μέσῳ ἀπομεμαρτυρένων λαῶν.

2. Θά ἔξυμνήσω τὰς ἡρωῖκας ὁρετὰς τῶν ἡγεμόνων (5) εκείνων, οἵτινες ὑπῆγαγον ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν αὐτῶν τὰς ἀπίστους χώρας τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Ἀφρικῆς καὶ ἐπὶ ἀκαθάρτων ἐρεπίων συνέστησεν τὴν θριστείαν τῆς πίστεως. Θά ἔξυμνήσω τὸν πολεμιστὰς ἔκεινους, οὓς ή ἀνδρεία κατέστησεν ἀθανάτους. Ἐάν δὲ ή τέχη καὶ τὸ πνεῦμα μὲν βοηθήσωσιν, ή φήμη αὐτῶν θέλει πληρωσει τὸν κόσμον.

3. Ας μη γίνεται πλέον λόγος περὶ τῶν πειριφήμων περιπλανήσεων τοῦ πολυμύτιος Ὅδυσσέως καὶ τοῦ εὐφεσοῦς Αἰγαίου. Ας παῦῃ η ἑκατοντάστομος θεὰ νὰ διαφυμίζῃ τὰς νίκας τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ τοῦ Τραϊανοῦ. Ψάλλω τὰ τέκνα τοῦ Λούσου (6): Μόνον δὲ Ἀρῆς καὶ δὲ Ποσειδώνα υπέτερούσιν αὐτούς. Ἡρωες τοῦ Βιργίλιου καὶ τοῦ Οὐκήσου, ἀκούσατε τοὺς ἀθλους, τοὺς ὑπερβαίνοντας πάντας τοὺς ὑμετέρους.

4. Καὶ σεῖς, αἴτινες ἔχετε ἔξαψει τὴν φαντασίαν μου διὰ νέου ζήλου, Νύμφαι τοῦ Τάγου (7), ἐὰν ὑπῆρχατε οἱ πρῶται μου ἔρωτες, ἐὰν ἔψαλα τὰς μαγευτικὰς ὅχθας σας (8), δώτατε εἰς τὴν φωνήν μου ὑψηλότερον τόνον· δώσατε εἰς τοὺς στίχους μου ἀρμονίαν τόσω λαμπρὰν καὶ τόσω καθαράν, ὥστε δὲ θεός τοῦ Πίνδου νὰ παραιτησῇ χάριν τῶν ὑμετέρων ναμάτων τὰ κύματα τῆς Ἰπποκρήνης.

5. Ἐπιφυλάξατε διὰ τὰς παιδιάς τῶν ποιμένων τοὺς ταπεινοὺς ἥχους τῆς φλογέρας, δώσατε δὲ εἰς ἐμὲ τὴν ἥχηράν καὶ πολεμίκην σάλπιγγα, τὴν πυρπολούσαν τὴν καρδίαν καὶ παραλλάσσουσαν τὸ χρῆμα τοῦ προσώπου (9). Θερμάνατε τὰς πυραφάς μου, ἐμπνεύσατέ

1) Ἡ ἀρχὴ αὕτη δύναται νὰ συγχριθῇ πρὸς τὴν τῆς Αἰνιάδος.

»Arma virumque cano, Trojae qui primus ab oris
Italiam, fato profugus, Laviniaque venit
Littora. . . .

2) Διὰ τοῦ δύναματος τούτου δύναεται ποιητικῶς ἡ Πορτογαλλία.

3) Τὸ τοιοῦτο δὲν εἶναι ἴστορικῶς ἀληθές, διότι πρῶτοι οἱ Φοινικες, διὰ τῆς Ἐρυθρῆς θαλάσσης, μεταφέρον ἐπὶ τῶν πλιόνων αὐτῶν τὸ ἐμπορεύματα τῆς Ἀσίας εἰς τὴν Ἀφρικήν καὶ τὸ ἀνταπλαν., μετὰ ταῦτα οἱ στόλοι τοῦ Σολομῶντος εἰχον εἰσχωρήσει μίχρι τῆς Χρυσῆς Χεροονήσου τῶν ἀρχαίων. Ἀργότερον δὲ Καχηδόνιος ναύαρχος Χάννων περιέπλευσε τὴν Ἀφρικήν ἀπὸ τῶν Ἡρακλείων Στηλῶν μέχρι τοῦ Ἀραβικοῦ Κόλπου.

4) Ἀρχαῖον δόνομα Κεϋλάνης.

5) Ὑπονοεῖ ἐνταῦθα τοὺς κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ θαλασσοπόρου Βάσκου Δὲ Γκάδας βασιλεῖς τῆς Πορτογαλλίας.

6) Ο Λούσος θεωρεῖται ως δὲ γενάρχης τῶν Πορτογάλων, οὐδὲ καὶ σύντροφος τοῦ Διονύσου.

7) Ο μεγαλείτερος τῆς Πορτογαλλίας ποταμός.

8) Ὑπονοεῖ ἐνταῦθα ὡς ποιητὴς προγούμενον ποίημα αὐτοῦ τὰ «Βουκολικά» ἀπαραλλάκτως ὅπως δὲ Βιργίλιος ἐστὶ, τῇ «Δινειάδῃ» του:

Ille ego qui quondam gracili modulatus avena
Carmen, et, egressus silvis . . . .

9) Οι δύο οὐντοι στίχοι:

»Tuba canoia e bellicosa que o peito accende,
e a cor ao gesto muda.
ποικιλοτρόπως ἐσχολιάσθησαν μεταφρασθέντες; γαλλιστί, ἀλλ' ἡμεῖς προετιμήσαμεν τὴν κατὰ λέξιν μετάφρασιν.

με δι' ἀσμάτων ἀνταξίων πρὸς ἔθνος τοσούτῳ γενναῖον καὶ τοσούτῳ πιστὸν εἰς τὸν θεὸν Ἄρην. Ἀς τὰ ἐπαναλάβη ὄλόκληρος δὲ κόσμος: Εἰς τὴν τέχνην τῶν στίχων, καὶ εἰς ὑμᾶς ἀνήκει η ἀπαθανάτισις τῶν ἡρώων τούτων.

6. Καὶ σύ, πολύτιμον ἔχεγγυον τῆς πορτογαλλικῆς ἀνεξαρτησίας, ἐλπὶς τῆς θαυμαζούσης σε πατρίδος καὶ τῆς καλούσης σε πιστεως. σύ, δη δὲ θεὸς ἐπλάσε διὰ τὸν τρόμον τοῦ Μαύσου (1) καὶ τὴν αἰδίον τιμὴν τῶν ἡμετέρων χρόνων, σὺ δοτὶς δὲν ἐπιθυμεῖς τὴν τοῦ Κόσμου κατάκτησιν, η διὰ ν' ἔφιερωσῆς εἰς τὸν θεὸν τὴν κατάκτησιν σου.

7. Νεαρὲ καληρονόμε (2) τοσύτων βασιλέων (3), δῶν δὲ πρῶτος ηγετήθη ὑπὸ τοῦ Οὐρανοῦ, δύσον δὲν ηγετήθησαν ποσῶς οἱ Καίσαρες τῆς Δύσεως, οὔτε οἱ μονάρχαι τοῦ Γαλατῶν: μάρτυς δὲ βασιλικὸς θυρός, δοτις, ἐν τῷ ιερῷ αὐτοῦ ἀπεικονίσματι, διατηρεῖ ἀκόμη τὴν ανάμνησιν τῆς μάχης ἔκεινης, καθ' ην δὲ οἱ Χριστός, ὡπλισμένος διὰ τοῦ Σταυροῦ του, ἐπολέμισεν ὑπὲρ τοῦ Ἀλφόνσου καὶ ἔδωκεν αὐτῷ τὴν νίκην.

8. Ισχυρὲ Βασιλεῦ, οὐ τινος τὸ ἀχανῆ κράτη ἐναγκαλίζονται συγχρόνως τὰς χώρας, ἔνθα ἀνατέλλει ὁ ηλιος, ἔκεινας, ἃς φωτίζει κατὰ τὴν μεσημβρίαν καὶ ἔκεινας, αἴτιγες λαμβάνουσι τὰς τελευταίας αὐτοῦ ἀκτίνας (4) σύ, οὐ τινος τὸ πνεῦμα μέλλει νὰ ὑποτάξῃ ἡμέραν τινὰ τὸν θηρώδη Ισμαηλίτην, τὸν τυραννοῦντα τὴν Ἀσίαν Τούρκον καὶ τὸν εἰδωλολάτρην, τὸν πινοντα τὸ θύρω τοῦ ποταμοῦ (5).

9. Στρέψων πρὸς ἐμὲ τὸ νεαρόν σου μέτωτον, ἔνθα λάμπουσιν ἥδη οἱ θεῖαι λάμψεις, αἴτινες θὰ σχηματίσωσι τὸ φωτοστέφανόν σου, δτε, ψθάσχας εἰς τὸ τέρμα τοῦ σταδίου σου, θὰ διασκελίσῃς τὴν φλοιάν του αἰώνιον ναοῦ. Καταδέχθητι νὰ σιγήσῃς εὐμενῶς βλέμμα ἐπὶ τέκνου τινὸς τῶν Μουσῶν, διπερ ἐπικαλεῖται τὴν εὐμένειάν των μόνον καὶ μόνον ὅπως δι' ἀρμονικῶν στίχων ὑμήσηγ τὴν δόξαν τῆς πατρίδος του.

10. Ναι, εἰς τὴν πατρίδα ἀφιερό τὴν λύρα μου. Δὲν θὰ μὲ ίδῃ τις ποσῶς νὰ ζητῶ παρὰ τῆς τύχης τὴν ἀνταρμούσην τῶν μεταγενεστέρων (6). «Τιμή, θὰ εἰπωνταν εἰς ἔκεινον, δοτις ἔψαλε τὴν κοιτίδα τῶν πατέρων του!» Ακουσον: τὸ πορτογαλλικὸν δόνομα θ' ἀντηγήσῃ εἰς τὰ γείλη μου. Μάθε νὰ γνωρίσῃς τοὺς λαοὺς, οὓς δὲ Οὐρανός ὑπέταξεν ὑπὸ τὸ κράτος σου καὶ εἰπέ μοι, ἐὰν δὲν εἶναι καλείτερον νὰ βασιλεύῃς ἐπ' αὐτῶν, η νὰ καθερνάς τὸ ύπολόπιον τοῦ κόσμου.

11. Ακουσον: Δὲν θὰ στολίσωσι ποσῶς τὰς διη-

1) Ὑπὸ τὸ δόνομα τοῦτο ὑπονοοῦνται οἱ Μαυριτανοί, οἵτινες ἐπὶ αἰώνας ἐδέσποζον τῆς Ιθηρικῆς Χερσονήσου, ης μέρος τυγχάνει καὶ η Πορτογαλλία.

2) Ο ποιητὴς ἀπειθύνεται πρὸς τὸν βασιλέα του Σεβαστιῶν.

3) Πρόκειται περὶ τοῦ Ἀλφόνσου I τοῦ νικήσαντος τοὺς Μαύρους εἰς τὴν μάχην τοῦ Ουρίκου, κατόπιν θαύματος, ἥπερ περιγράφεται ἐν τῷ III ἡμέρατι.

4) Η ίδια αὕτη ἀπεικονίσθη εἰς λατινικὸν στίχους, ἀπευθύνεται πρὸς τὸν προπάτορα τοῦ Σεβαστιῶν Ιωάννην III, ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ Μπουχανάν (Buchanan).

«Inque tuis Phoebus regnis oriensque cadensque
Vix longum fesso conderet axe diem;
Et quaecumque vago se circumvolvit Olympo
Aflsulget ratibus flamma mini tra tuis».

5) Ο Γάγγης, ἱερὸς ποταμὸς τῶν Ινδῶν.

6) Καὶ οἱ Ὀράτιος οὖτε φρονεῖ περὶ τῶν ἔργων του:

«Non omnis moriar, mult que pars mei
Vita bit Libitinam. Usque ego postera
Grescam laude recens, duni. . . .»

(Od. III 30 στίχ. 1-3)

γῆσεις μου μάταται μυθοπλαστίαις ἀφίνω εἰς τὰς ξένας Μούσας τὰ κενόδοξα ταῦτα ψεύδη. Τὰ ὑψηλὰ καὶ τορθώματα, ἀτίνα μέλεις ν' ἀκούσῃς εἰσὶν ἀνώτερα τῶν χιμαιεικῶν ἄθλων τοῦ Ροδομόντου, καὶ τοῦ Ρογήρου, ἀνώτερα τῶν ἀνδραγαθημάτων τοῦ Ρολάνδου, ὃς ὅντα ἐπιβεδαιωμένα ύπὸ τῆς Ἰστορίας.

12. Ἄντι τῶν ὑπερεπικῶν ιπποτῶν, θὰ ἴδης ἔνα Νῶνον, ἀσπῆδα τοῦ ἡγεμόνος καὶ προπύργιον τῆς πατρίδος ἔνα Ἐγάζ· Μονίς, ἔνα Φυάλ. Μόνον καὶ μόνον δπωα φάλω αὐτοὺς ζητῶ τὴν λύρων τοῦ Ὁμέρου. Ἄντι τῶν δώδεκα πατρικών Καρδόλου τοῦ Μάγνου, θὰ σοὶ παρουσιάσω δώδεκα Πορτογάλλους, οἵτινες τόσῳ γενναῖοις ἐπολέμησαν ἐν ταῖς πεδιάσι τῆς Ἀλβιόνος ὑπὲρ τῆς ὁραιότητος Θὰ ἴδης τέλος τὸν ἔνδοξον Γκάμαν· παρ' αὐτῷ θὰ ἔξηφανίζετο ὁ Τρώος θαλασσοπόρος, οὐ τίνος τὰ πλοῖα ἐδέχθη ἄλλοτε ὁ Τίθερις.

13. Θέλεις βασιλεῖς καὶ πολεμιστάς ισαξίους κατὰ τὴν φήμην πρὸς τοὺς περιβοήτους κατακτητάς; Ἰδε τὸν πρῶτον Ἀλφόνσον. Ὁ νικητὴς τοῦ Οὐρικοῦ εἴναι μικρότερος τοῦ νικητοῦ τῶν Φαρασάλων; Ἰδε Ἰωάννην τὸν πρῶτον, ὑψηντα τὸν ὄρον του ἐπὶ τῶν τρεπαίων τῆς Ἀλγούντας⁽¹⁾ καὶ Ἰωάννην τὸν δεύτερον ἀειπτετε βέβαιον περὶ τῆς νικῆς καὶ τρεῖς Ἀλφόνσους, ἀνταξίους διαδόχους τοῦ πρώτου.

14. Ἰδε τὴν πληθὺν ταῦτην τῶν ἡρώων, οἵτινες, πειρέχοντες τὰ βασιλεία τῆς Ἀνατολῆς, ἐδέξασαν ἀμιλλώμενοι τὰς σημαίας ἥματα: Τὸν γενναῖον Πάχερον⁽²⁾, τοὺς τρομεροὺς Ἀλμείδας⁽³⁾, οὓς ὁ Τάγος ὥρηνει ἀκόμη τὸν φοβερὸν Ἀλβουκέρκον⁽⁴⁾, τὸν ἀπτόητον Κάστρον⁽⁵⁾ καὶ τόσους ἄλλους, ὡς τὴν μνῆμην δὲν θὰ παρασύρῃ ποσῶς ὁ ποταμὸς τῆς Λήθης.

15. Δὲν εἶναι μακρὰν ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν ἡ Μοῦσα μου θὰ τολμήσῃ νὰ ὑφωθῇ μέχρι σου. Ἐνῷ αὕτη θὰ φύλλῃ τοὺς πολεμιστὰς τούτους, σύ, λάθε εἰς τὰς κεῖρας σου τὰς ἡνίας τοῦ κράτους καὶ τὰ θαύματα τῆς βασιλείας σου θὰ παραγάγωσιν ἀρμονίας⁽⁶⁾. Εἴθε αἱ στρατιαὶ σου ν' ἀρχίσωσι πιέζουσαι διὰ τοῦ εὐγενοῦς βάρους των τὰς ἀφεικανικά ἐδάφη καὶ τὰς ἀστικάς θαλάσσας· εἰθε ν' ἀναγγείλωσι τὴν παρουσίαν σου εἰς τὸν ἐπεπληγμένον κόσμον.

16. Ὁ Μαῦρος⁽⁷⁾, καταληφθεὶς ύπὸ τοῦ πάγου τοῦ φόδου, ἀναγινώσκει ἐν τοῖς ὄφθαλμοῖς σου τὴν προσεχῆ του καταστροφήν. Φρίσει δὲ εἰδωλαλάτρης· ἡ κεφαλὴ τοῦ κλίνει, ἐτοίμη ἡδη οὐσα, νὰ ύποστητῇ τὸν ζυγόν. Ἡ νεότης σου, η ἀρτιψυχης ὑπεροψία σου κατέθελαν τὴν καρδίαν τῆς Τήνους⁽⁸⁾ σοὶ προσφέρει τὴν θυγατέρα τῆς καὶ σοὶ ἐπιφύλάσσει ὡς προῖκα τὴν κυανήν της ἐπικράτειαν⁽⁹⁾.

17. Δύο ἡμίθεοι, ὡν τὸ αἷμα ρέει εἰς τὰς φλέβας σου⁽⁹⁾ σὲ προσβλέπουσιν ἐκ τοῦ ὑφους τῶν οὐρανῶν Ἀμφότεροι ἔχουσι λάμψει ἐπὶ τῆς γῆς, ὃ μὲν εἰς τὰ εὔτυχη ἔργα εἰρήνης, ὃ δὲ εἰς τὰς αἰματηρὰς πεδιάδας τῆς Ἐνυοῦς. Αἱ μεγάλαι ψυχαὶ τῶν συνταυτίζονται ἐν τῇ σῇ ἐπιβυμοῦσι νὰ εῦρωσιν ἐν σοὶ τὴν εἰκόνα των καὶ ἐν τῇ τῆς ἀθανασίας διαμονῆ των σοὶ φυλάσσουσι θέσιν πλησίον των

18. Ἀλλ' ἐν τῇ ἀναμονῇ τῆς εύδαιμονος ἐποχῆς, καθ' ἣν θὰ ἐπιδείξῃς ἐπὶ τοῦ θρόνου τὰς εἰρηνικὰς καὶ πολεμικὰς ἀρετὰς των, καταδέχθητι νὰ προσμειδιάσῃς

1) Aljubarota (2) Pachero (3) Almeidas (4) Albuquer
(5) Castro (6) Θὰ γεννης πρόξενος θεμάτων παιήσεως.

7) Ο Μαυριτανὸς ἥτοι οἱ δεσπόζοντες τότε τῆς Ἰσηρικῆς Χερσονήσου.

8) Μίμησις ἐκ τῶν τοῦ Βεργίλιου
Teque sibi generum Tethys emat omnibus undis.
(Georg. I v. 31).

9) Ο Σεβαστιανὸς ἥτοι ἔγγονος ἐκ πατρὸς μὲν Ἰωάννου τοῦ ΙΙΙ, τοῦ ἐπονομασθέντος Εἰρηνικοῦ. ἐκ μητρὸς δὲ τοῦ Καρόλου-Κίντ (Charles-Quint).

ἐπὶ τῶν εἰκόνων μου· καταδέχθητι ν' ἀποδεχθῆς τοὺς Ἀργοναύτας μου, καὶ θέλεις ἵδει λευκοζούστας τὰς θαλάσσας ὑπὸ τὰς εὐπειθεῖς αὐτῶν νηῆς. Ἡ ἐπίβλεψίς σου θέλει τοὺς προστατεύεις ἐν τῷ μέσῳ τῶν καταγίδων· συνήθισε ἔστιν, νεαρὲ γῆμών, νὰ δέγεσαι τὸν αναθήματα τῶν θνητῶν⁽¹⁾.

19. Ἡδη τὰ τέκνα τοῦ Λούτου⁽²⁾ διέσχιζον τὰ κύματα τοῦ ἀπεράντου Ὁκεανοῦ. τὸ συγκεκινημένον κύμα ἔκινετο ἡρέμως πέριξ τῶν πλοιών, εὐνοϊκὸς ἀνεμος ἐκοίλαινε ταῖστιά. Αἱ πρῶται, καχλυπόμεναι ὑπὸ ἀργυρώδους κύματος, διημάλουν τὰς μέρι τότε εἰς τὰ ποιμνια, τοῦ Ποσειδῶνος ἐπιφυλασσομένας μαχευνάς θαλάσσας, δὲτε ἐν τῷ κέντρῳ τῶν οὐρανίων δωμάτων⁽³⁾ ἔνθα προπαρασκεύαζονται αἱ διέπουσαι τὴν μοῖραν τῶν θνητῶν ἀποράσεις, οἱ θεοὶ ἐβολεύθησαν περὶ τῶν τυχῶν τῆς Ἀνατολῆς.

20. Ο πτερόπους ἔγγονος τοῦ γηραιοῦ Ἀτλαντὸς Ἐρμῆς προσεκάλεσεν αὐτοὺς ἐξ ὀνόματος τοῦ Διός· καὶ ὁ κρυπτάλλινος οὐρανός, δστις ἐστολισθή ἄλλοτε δια τῶν ἐν τοῦ στήθους τῆς Ἡρας πεσουσῶν λαμπρῶν σταγόνων, ὡδήγησεν αὐτοὺς διὰ τοῦ Γαλαξίου⁽⁴⁾ εἰς τὸν Ολυμπὸν. Ἐγκατέλιπον τὰς ἐπτὰ αἰθερίους ζώνας, ἀς ἐνεπιστεύθη αὐτοῖς ὁ κυρίαρχος τῶν κόσμων, ὑπτος κυρίσρχος, δστις διοικεῖ διὰ τῆς σκέψεως τὸν τε οὐρανόν, την γῆν καὶ τὰς θαλάσσας⁽⁵⁾.

21. Πέρις τῶν οὐρανίων τούτων δυνάμεων συνηθροίσθησαν ἐν μιᾷ στιγμῇ αἱ ἐπὶ τῆς Ἀρκτοῦ καὶ τοῦ Νότου βασιλεύουσαι θεότητες, οἱ προστάται τοῦ τῶν κλιμάτων τῆς Ἀνατολῆς καὶ οἱ ἀθάνατοι φύλακες τῶν χωρῶν, ἔνθα ὁ ἥλιος σθένει τὴν λαμπάδα του.

22. Ἐπὶ ἀστερέοντος θρόνου ἐμφανίζεται ὁ κεραυνόνων Θεός· ὁ ἀδάμας λάμπει ὀλιγώτερον τοῦ ἐκτηρῶντος φωτὸς ἐν τοῦ σκήπτρου του καὶ τοῦ στεμματός του. Σεβαρὸν μεγαλεῖον εἰκονίζεται ἐπὶ τοῦ προσώπου του. Ἐκ τοῦ μετώπου ἐκπέμπεται θεῖος ἀτμός: Ὁ θυ-

1) Η ἐπίκλησις του αὕτη λήγει ως ή τοῦ Βεργίλιου πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Αύγουστον:

... et vobis jam nunc assuensce vocari
(Georg. I v. 42).

2) Ο Λούσος μυθολογεῖται ως γενάρχης τῶν Πορτογάλων, ως προερέθη.

3) Μίμησις ἐκ τοῦ Ομέρου καὶ τοῦ Βεργίλιου:
«Οἱ δὲ θεοὶ πάρ Ζηνὶ καθήμενοι ἡγορωντο
Χρυσέφ ἐν δαπέδῳ.....
..... Τρώων πόλιν εἰσορόωντες».
(Ιλιάδος Δ.)

Pandior interea domus omnipotentis Olympi,
Consiliumque vocal divum pater atque hominum rex
Sidream in s̄dem, terras unde arduus omnes
Castaque Dardanidum adspectat populosque latinos
Considunt tectis bipatentibus; incipit iuste...
(Aīl. v. III 1-5).

4) Μίμησις ἐκ τῶν τοῦ Οθείδου:

Est in a sublimis, caelo manifesta sereno
Lactea nomen habet, candore notabilis ipso.
Hac iter est Superis ad magnitate Tonantis
Regalemque domum
(Μεταμ. Ἀστρα 1ον).

5) Τὴν θαυματίνα ταῦτην εἰκόνα τοῦ Καρόλου ὁ Γάλλος ποιητὴς Chapela in ἐμμηθῆ ἢ μετεσκεύασεν θαυμασιώτερα ἐπὶ τὸ χριστιανικόν:

«Loin des murs flamboyants qui renferment le monde
Dans le centre caché d'une clarté profonde,
Dieu repose en lui-même, et vêtu de splendeur,
Sans bornes est rempli de sa propre grandeur.
Sous son trône étoilé, patriarches, prophètes,
Aρότρες, confesseurs, vierges, anachorètes,
Et ceux qui, par leur sang, ont cimenté la foi,
L'adorent à genoux, saint peuple du saint roi».

Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΑΣ

τός, ὅστις ἡθελεν αἰσθανθῆ αὐτὸν θὰ ἔγίνετο ὅμοιος πρὸς τοὺς θεούς.

23. Κάτωθι τοῦ θρόνου ιστανται κατὰ βραχιδίας ἔξαστρά πτουσαὶ ἔδραι, ἐστολισμέναι διὰ χρυσοῦ καὶ μαργαριτῶν. Ἡ ἡλικία καὶ τὸ ἀξίωμα ἔχουσι προσδιωρισμένη τὴν θέσιν ἐκάστου ἀνθανάτου. Δὲ βλέμματος ἐκφράζοντος σεβασμόν, ἔθεωσον τὸν Δία, διὰν οὗτος ὑψών ἐν τῷ μέσω αὐτῶν τὴν τρομερὸν αὐτοῦ φωνήν, λέγει τὰ ἀκόλουθα:

24. «Αἰώνιοι κάτοικοι τῶν ἀκτῶν οἰδόλων κατοικιῶν τοῦ Ὀλυμπου, ἐάν εἰ θυμῆσθε τὴν μεγάλην ἀξίνην τῶν τέκνων τοῦ Λούσου, ἐάν ἡ κολοσσήσατε τὴν ποσείαν τῶν θριάμβων των, δὲν θὰ δυνηθῆτε ν' ἀμφιβάλετε ὅτι ἡ Μοῖρα καλεῖ αὐτοὺς νὰ σέβεσωσιν ἐκ τῆς μνήμης τῶν ἀνθρώπων τοὺς Ἀσσυρίους, τοὺς Πέρσας, τοὺς "Ελλήνας καὶ τοὺς Ρωμαίους".

25. «Εἶδες αὐτούς, Ἰηράκλεις, μόλις γεννηθέντας, νὰ ὀρμήσωτι κατὰ τοὺς δυνάστου Μαύρου, καὶ ν' ἀποσπάσωσι παρ' αὐτοῦ τὴν ύπὸ τοῦ Τάγου περιβρεχομένην ωσαίσιν γύρων. Εἶδες αὐτούς περιφοροῦοῦντας ακολούθως τὸν φοβερὸν Κεταλανόν, ταπεινοῦοῦντας τὴν ὑπερηφάνειαν τῶν ὅπλων του, καὶ εἴσερχομένους τῆς πάλης μεθ' ὅλων τῶν τροπαίων τῆς νίκης.

26. «Θεοί, τοῦ Ὀλυμπου! Δέν μνημογεύω τοὺς κατὰ τοῦ τοῦ Ρωμαίου ἀξιώματονεύτους αὐτῶν πολέμους τὸν εὔτολμον πόθον, ὅστις ἔρριψεν αὐτοὺς ἐπὶ τῶν βημάτων τοῦ Βεριάτου, τὴν δόξαν, δὲ τὴν περιβλήθησαν ὑπὸ τὴν σημαίαν τοῦ πεσοφήμου προγε-

γραμμένου, ὅστις ὑπεκείθη δὲ βαδίζει, ἀκολουθῶν τὴν φωνὴν ἐυπνευσμένης ἐλάφου⁽¹⁾.

27. «Περιφρονοῦντες σήμερον τὰς ἴδιοτροπίας τῆς Ἀμριτρίτης καὶ τὸν θυμὸν τῶν τέκνων τοῦ Αἰόλου, ἀνοίγουσιν ἀγνῶστους δίδοντες διὰ μέσου τοῦ ἀχανοῦς τῶν θαλασσῶν. Έκ τῶν μεμακρυσμένων ὄχθων, ὅπου δὲ Φοῖβος ἐκπνέει, ἐπεξέτενον τὰς ἀνακαλύψεις των πέραν τῶν χωρῶν, ἃς θερμαίνει ἐν τῷ μέσῳ τῆς πορείας αὐτοῦ, καὶ δὲν θέλουσι σταματήσει ἢ ἐν τῇ κοιτίδι αὐτοῦ».

28. «Ἡ ἀτεγκτος Μοῖρα τοῖς ὑπεσχέην τὴν μακρὰν κυριαρχίαν τῆς θαλάσσης ταύτης, ἣν ἐρυθραῖνοντιν αἱ πρῶται ἀκτῖνες τοῦ ἥλιου. Πρὸ δὲ λίγου διηλθοῦ ἐπὶ τοῦ κύματος τὴν ὥραν τῶν καταγίδων· οἱ ναῦται των εἰσὶ κεχυρόκτες, καταβεβλημένοι: δὲν εἶνι δ' οἷαιν νὰ πραγματοποιήσωμεν τοὺς πόθους των καὶ νὰ στέψωμεν τὰς προσπάθειας των;

(¹ Επειτα συνέχεια)

Μετάφραση Χ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΑΗ

1) Αναφέρεται ἐν τῇ ιστορίᾳ τῆς Πορτογαλλίας ὅτι ὁ Σερτόριος, ἀποστατήσας κατὰ τῶν Ρωμαίων καὶ ἀναδεινὼν τὸν πορτογαλλικὸν ἀγῶνα, ὠδηγεῖτο εἰς τὰς κατὰ τοῦ Μετέλλου καὶ Λολλίου μάχας.